

Uçan Adam Deneyi

2018-01-29 23:27:07

İbn Sina'nın *Uçan Adam* düşünce deneyi: Bir adam düşünün, Allah onu bir an önce yaratmış olsun, hafızasında geçmişine dair bir bilgi olmasın, havada bulunsun, yani yere basmasın, gözleri ve kulakları kapalı olsun, yani algıları kapalı olsun. Bu durumda bu insan ne bilebilir?

İbn Sina böyle bir insanın dahi varolduğunu bilebileceğini söylüyor. *Düşünüyorum, öyleyse varım* fikrinin Descartes'tan önce getirmiş. Descartes konuya algıların aldatıcılığından yaklaşıyordu, Ebu Ali Sina, onları hepten iptal etmiş.

Bununla beraber böyle bir düşünce deneyinde, *insan olmanın* tam da bu *yok sayılanlar* olmadan mümkün olmayacağını iddia edebilirim. Bu insan ne bilebilir? Varolduğunu. Ancak *varlık* onun için ne anlama gelir?

Herhangi bir fikri olacağını sanmıyorum. *Düşüncenin varlığı işaret etmesi* de böyle. *Varlık* dediğimizde aklımıza gelen, her zaman için algıyla ilgili bir şey. 6 hissimizin olduğunu ve bunun *şuur* gibi, sadece kendini bilmekle alakalı olduğunu iddia etsek bile, bu *algısız kendini bilmenin* insan için ne anlama geleceğini bilemeyiz.

Varlık konusunda konuşanların, *algı* ve *bilgi* olmadan, o varlığın var veya yok olduğunu nasıl bilebileceklerini merak ediyorum. Zira insanların varlık dedikleriyle ilgili söyledikleri hiçbir şey, algı ve bilgi olmadan söylenemez. Bilinmeyen bir varlık ve *ele geçmeyen bir his* olarak varlık, var sayılabilir mi?

İnsanın şuurlu bir yaratılışla, havada, gözleri bağlı, kulakları tıkalı olarak yaratılsa bile kendini bileceğini düşünebiliriz, ancak böyle bir insanın *varlık* hakkında ne düşüneceğini ve *varlığı* nasıl anlayacağını bilemeyiz. Zira bizim için, varlık kavramı tamamen algılarımızla içiçe geçmiş bir konudur. Algılarla belirlenmemiş bir varlık düşüncesinin nasıl anlaşılabilceğini sormak hakkımız.